

ZBIORY DANYCH
PRZESTRZENNYCH
W JEDNOSTKACH
SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO
– IDENTYFIKACJA
I OSZACOWANIE
ZASOBÓW

2 grudnia 2011

dr Maciej Borsa – ISPIK Gliwice

opracowanie badawcze dla MI

2

**Zbiory danych przestrzennych
w jednostkach samorządu terytorialnego
– identyfikacja i oszacowanie zasobów,
wraz z przykładami i propozycjami ich strukturalizacji
dla potrzeb sporządzania metadanych
w zakresie tematu zagospodarowanie przestrzenne**

- Co jest do zrobienia?**
- Jak dużo jest tej pracy?**
- Jak tę pracę racjonalizować – zwiększać jej efektywność?**

opracowanie badawcze dla MI

3

- Opracowanie arkusza kwerendy zasobów danych przestrzennych w jst.
- Wybór 6-10 gmin/powiatów i wypełnienie arkuszy kwerendy.
- Wstępna charakterystyka i systematyka zbiorów danych przestrzennych oraz oszacowanie ich ilości.
- Zestawienie różnych wariantów profilu metadanych i wybór 2 do dalszych prac.
- Opracowanie wzorcowych metadanych w dwóch wariantach, sugestie wyboru wariantu oraz rekomendacje dla procesu tworzenia metadanych.
- Sformułowanie redakcji przejściowej raportu podsumowującego, dyskusja.
- Sporządzenie Raportu końcowego z prac badawczych, obejmującego:
 - zalecenia dla procesu tworzenia rejestrów publicznych dotyczących przyszłego zagospodarowania przestrzennego, także w formule geoinformacyjnej;
 - opis wzorcowych metadanych z przykładami;
 - opis ogólnych zasad walidacji metadanych;
 - sugestie dotyczące potencjalnych kierunków działania ministerstwa w zakresie metadanych;
 - wytyczne dla dalszych prac organizacyjno-legislacyjnych w zakresie tworzenia metadanych, przykładów „dobrych praktyk”, podręczników, instrukcji i szkoleń w tym zakresie.

punkt wyjścia

4

- ❑ **czas na opcję „zero” już minął** (~10 lat temu)
- ❑ **cyfryzacja na szczeblu lokalnym** (niezależnie od organu wiodącego)
- ❑ **systematyzacja obnaża słabości systemu planowania**
- ❑ **oczekiwania wyższe niż wymogi INSPIRE**
- ❑ **duże środki już zaangażowane**
- ❑ **potrzeba koordynacji, racjonalizacji i zapewnienia trwałości rozwiązań**
(standard minimum, możliwości rozwoju, lokalnej adaptacji)
- ❑ **INSPIRE płaszczyzną racjonalizacji systemu**
(pragmatyzm vs. dogmat)

kwierenda

5

id	woj.	dane	M/P	ludn.	pow.
A	1	audyt	M	743,1	327,0
B	2	audyt	M	242,6	160,0
C	2	audyt	M	196,7	134,0
D	2	audyt	M	95,5	152,7
E	2	audyt	M	323,8	165,0
F	2	audyt	P	175,6	730,0
			M	36,8	29,0
G	3	portal	M	37,5	21,0
H	4	audyt	M	65,1	32,0
J	5	audyt	M	62,9	35,0
K	2	audyt	M	63,2	40,0
L	1	siwz	M	115,6	72,0

id	woj.	dane	M/P	ludn.	pow.
M	6	siwz	M	62,5	47,0
N	4	wewn.	M	79,2	82,0
P	2	wewn.	M	141,4	148,0
R	2	audyt	M	203,0	69,0
S	7	audyt	M	204,3	110,0
suma A-S				2 673,2	1 623,7
% Polski				11,49%	7,55%
Polska-miasta				23 264,4	21 508,0
Polska-ogółem				38 200,0	312 680,0
Polska-nieMiasta				14 935,6	291 172,0
liczba gmin		2479	27		
l. powiatów		379	15		

kwerenda - metryczka

6

METRYCZKA KWERENDY	
nt. zbiorów danych przestrzennych dotyczących zagospodarowania przestrzennego w jednostkach samorządu terytorialnego <i>ISPIK Gliwice, październik - listopad 2011</i>	
miejsowość
typ podmiotu	☐ gmina ☐ powiat ziemski ☐ powiat grodzki ☐ powiat w porozumieniu z gminą (podać szczegóły) ☐ inne (opisać)
orientacyjna data zebrania danych do analizy (kwerendy)
podstawa badania	☐ audyt zasobów do opracowania metadanych ☐ SIWZ ☐ informacje z portalu ☐ inne (opisać)
кто w gminie/powiecie decydował o doborze danych z zakresu zagospodarowania przestrzennego i jakimi kierował się racjami (jeśli je znamy) – lub opis innych okoliczności podjęcia tego wyboru
czy opisany zasób ma charakter docelowy (wg obecnego stanu poglądów), czy też jest on traktowany jako etap większego zadania (czy są znane zamiary rozszerzenia zasobu)
inne uwagi merytoryczne
uwagi organizacyjne
czy można ujawniać nazwę miejscowości (pytanie na potrzeby wewnętrzne ISPIK)	☐ tak ☐ obojętne ☐ nie ☐ inna opcja (opisać)
кто w ISPIK wie więcej na temat zasobów danych w tej gminie/powiecie – imię i nazwisko
identyfikacja pliku z danymi

- miejscowość
- typ podmiotu M/P
- orientacyjna data zebrania danych
- podstawa badania audyt/siwz/www
- kto decydował o doborze danych z zakresu zagospodarowania przestrzennego, racje, opis okoliczności
- czy zasób ma charakter docelowy / czy to etap większego zadania
- inne uwagi merytoryczne
- uwagi organizacyjne
- identyfikacja osób i plików

kwerenda - zestawienie

7

- **Wydział**
- **Nazwa**
- **Ilość warstw/ baz danych**
- **Rodzaj pliku/ bazy danych: cyfrowa, papierowa**
- **Program do obsługi/ tworzenia**
- **Format pliku**
- **Częstotliwość aktualizacji**
- **Właściciel zasobu**
- **Dostęp**
- **Pochodzenie danych**
- **Uwagi**

kwerenda - interpretacje

8

- **Studium UKZP – liczba warstw 500 – 1200: co jest zbiorem?**
- **MPO – liczba (jeśli były) 20 - ~100 sztuk, różna liczba warstw**
- **Rejestry**
- **Serie (trwałość metadanych)**

kwerenda – wyniki (1)

9

id	baz/ /zbiorów	na nośniku		warstw	software lub format	częstotliwość aktualizacji
		cyfrow.	papier.			
A	5	5	0	1218	raster+wektor	
B	31	31		245	Oracle-shp, MapInfo	zróżnicow.
C	9	9			ArcGIS, sowa	bieżąca
D	28	25	27	2306	MapInfo	zróżnicow.
E	7	2	5	1618	shape, tiff	niereg.
F	6	6			raster, wektor	niereg.
G	2	2			sowa, excel	bieżąca
H	2	2			quantum	brak

kwerenda – wyniki (2)

10

id	baz/ /zbiorów	na nośniku		warstw	software lub format	częstotliwość aktualizacji
		cyfrow.	papier.			
J	5	5			EwMapa, ISDP	brak
K	12	11	10	137	aCad, pdf, jpg	niereg.
L	15	15			shp tiff sowa	
M	3	3			shp tiff	
N	103	103				
P	42	42				
R	12	12	12	34	sowa, jpg	zróźnicow.
S	4	4			GeoInfo	

kwerenda – podsumowanie

11

na mieszkańca			liczba baz / zbiorów	0,10699	liczba warstw	3,3257539
na 1 km ²				0,17614		6,0829594
w miastach wg M				2 489,0		77 371,7
w miastach wg P				3 788,4		130 832,3
na gminę				10,6		205,9
na powiat				19,1		370,5
wg liczby gmin				26 259,0		510 306,7
wg liczby powiatów				7 226,3		140 432,1
na wsi wg M	wsp	80,0%		1 278,3		39 737,7
na wsi wg P	wsp	10,0%		5 128,7		177 118,7
szacunek dół				2 500,0		100 000,0
szacunek góra				10 000,0		300 000,0
wariant "chaos"				25 000,0		500 000,0

kwerenda – podsumowanie

12

dorobek geoportalu.pl:

- ❑ zgłoszono 279 zbiorów EGiB i 8 innych
- ❑ 14 warstw już dostępnych
- ❑ 16 500 plików metadanych jest utworzonych
- ❑ zaangażowanie 700 osób, 300 instytucji

szacunek dół				2 500,0		100 000,0
szacunek góra				10 000,0		300 000,0
wariant "chaos"				25 000,0		500 000,0

kwerenda – podsumowanie

13

dorobek geoportalu.pl:

- ❑ zgłoszono 279 zbiorów EGiB i 8 innych
- ❑ 14 warstw już dostępnych
- ❑ 16 500 plików metadanych jest utworzonych
- ❑ zaangażowanie 700 osób, 300 instytucji

szacunek dół				2 500,0		100 000,0
szacunek góra				10 000,0		300 000,0
wariant "chaos"				25 000,0		500 000,0

wariant „nic nie robimy” = wielki chaos

kwerenda – wnioski (1)

- reprezentatywność: 7,5% powierzchni miejskiej kraju i 11,5% ludności.
- jednostki silnie zaangażowane we wdrażanie Dyrektywy INSPIRE, głównie dość duże miasta, silne ekonomicznie – stąd współczynniki – dla gmin wiejskich 80% w stosunku do liczby mieszkańców i 10% w stosunku do powierzchni gminy.
- audyt nie zawsze odzwierciedla faktyczne zasoby – przyczyny „mentalnościowo-organizacyjne”.
- dla podwyższenia wiarygodności badań, zwiększono w jego trakcie liczbę analizowanych jednostek i uwzględniano „współczynnik reprezentatywności”, aby nie uogólniać wyjątkowych przypadków; np. miasto A - ogółem 39 baz, 10720 warstw, a przyjęto 5 baz, 1218 warstw.

kwerenda – wnioski (2)

- zasoby geoinformacyjne z zakresu zagospodarowania przestrzennego są uważane przez gminy za ważny element ich systemów informacji o terenie
- zasoby te są przede wszystkim skierowane do szerokiej publiczności (powinność wobec obywateli, zaangażowanie wydziałów promocji).
- służby geodezyjne chętnie włączają się we współpracę w tym zakresie
- słaba dbałość o trwałość zbiorów (zasobów) – ich aktualizowanie, opatrywanie odpowiednimi meta danymi.

kwerenda – wnioski (3)

16

- w niektórych gminach wdrażanie INSPIRE przebiega w sposób bardzo przemyślany i systematyczny (np. praktyka stosowania struktury serii danych – optymalizuje proces tworzenia i aktualizacji metadanych, a także racjonalizuje strukturę całego zasobu).
- pokaźny bagaż doświadczeń, modyfikacje pierwotnych rozwiązań.
- kwestia zwiększania udziału powiatów
- bez odpowiedniej organizacji w skali kraju wielkość zbiorów może znacznie wzrosnąć – trudności w harmonizacji i drastyczny wzrost wysokich kosztów – wariant „chaos”.

kwerenda – wnioski (4)

17

- konieczne ograniczenie ambicji
- INSPIRE platformą do dyskusji nad reformą systemu planowania, ale nie należy łączyć zbyt ściśle tych zadań – **system planowania wymaga naprawy a INSPIRE wdrożenia**
- minimalizacja zakresu standardów / obowiązków gmin
- wykorzystanie dorobku
- umożliwienie własnych rozwiązań rozszerzających
- uwzględnienie powiatów w systemie
- wiele sprawdzonych rozwiązań technicznych (np. standard cyfryzacji Studium / Planu, rejestry – możliwość automatyzacji)

metadane

DZIĘKUJĘ